

บทที่ 5

การพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

ในขั้นตอนนี้เป็นระยะที่ 3 ของการวิจัย เป็นขั้นตอนของการพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการนำข้อมูลที่เป็นแนวทาง วิธีการพัฒนาและ คำนึงชี้วัดความสำเร็จ ที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 2 มาเป็นข้อมูลนำเข้าในการวิจัยในระยะนี้ มี ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ผลการวิจัย

คำถามการวิจัย

จะพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน วัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน วัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 3 นี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research : PAR) โดยให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะการย่อความ มาร่วมปฏิบัติ กิจกรรม โดยใช้แนวทางและวิธีการพัฒนาพร้อมทั้งคำนึงชี้วัดความสำเร็จในระยะที่ 2 ของการ พัฒนา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับกรอบการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ซึ่งมี รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กรอบการวิจัย

ในการวิจัยระยะที่ 3 นี้ เป็นการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ซึ่งมีกรอบในการวิจัย โดยแยกออกเป็น 2 ด้าน คือ

- 1.1 การจับใจความสำคัญของเรื่อง
- 1.2 การเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ

2. ประชากร

ในการวิจัยระยะที่ 3 นี้ ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ผู้มีส่วนสำคัญ (insider) คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 15 คน
- 2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (outsider) จำนวน 4 คน ประกอบด้วย
  - 2.2.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 1 คน
  - 2.2.2 ครูสอนภาษาไทยโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 1 คน
  - 2.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน
  - 2.2.4 กรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางและวิธีการในการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตามกิจกรรมที่ได้จากการประชุมระดมความคิดที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 2 คือ การจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการย่อความ และการจัดประกวดการย่อความ และจากการที่ผู้วิจัยได้ปรึกษากับประธานและกรรมการผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์นั้น มีข้อเสนอแนะให้จัดทำแบบทดสอบความรู้เรื่องการย่อความขึ้นมาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบทดสอบความรู้แบบปรนัย ใช้ทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นชุดเดียวกัน ใช้ทดสอบก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม และแบบทดสอบทักษะการย่อความแบบอัตนัย ใช้ทดสอบหลังการฝึกอบรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 3 คือ
  - 3.1.1 แบบทดสอบความรู้เรื่องการย่อความในด้านการจับใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งเป็นแบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ
  - 3.1.2 แบบทดสอบความรู้เรื่องการย่อความในด้านการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ ซึ่งเป็นแบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ
  - 3.1.3 แบบทดสอบทักษะการย่อความ ซึ่งเป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ
  - 3.1.4 แบบวัดเจตคติที่มีต่อการย่อความ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ
- 3.2 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา

3.2.1 การจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการย่อความ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น เป็นสิ่งสำคัญมากเพราะภาษาไทยนั้นเป็นภาษาประจำชาติของประเทศไทยเรา เราจึงต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง การเรียนภาษาไทยนั้นมีการเรียนที่หลากหลายรูปแบบ หลายกระบวนการหลากหลายชนิด โดยเริ่มจากการเรียนเกี่ยวกับพยัญชนะ ตัวอักษร สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด การอ่านคำ การเขียนคำ การเรียนรู้ความหมายของคำ เป็นต้น สิ่งทีกล่าวนี้เป็นการเรียนการสอนภาษาไทยในเบื้องต้น เมื่อเรียนรู้ในเบื้องต้นดังที่กล่าวแล้ว ลำดับต่อไปก็จะเป็นการฝึกเขียน ฝึกอ่านต่าง ๆ เช่น การเขียนประโยค การเขียนจดหมาย การเขียนเรียงความ รวมไปถึงการเขียนย่อความ ซึ่งการเรียนย่อความนั้นเป็นการเรียนการสอนหน่วยหนึ่งของ การเรียนภาษาไทยที่มีความสำคัญ แต่ยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งหรือบางโรงเรียนที่ยังมีปัญหาในด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการย่อความ

โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์นั้นได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2551 มาตั้งแต่ต้นภาคเรียนที่ 1 ซึ่งในวิชาภาษาไทยนั้น การเรียนการสอนเรื่องการย่อความก็เป็นหน่วยความรู้หนึ่งของการเรียนวิชาภาษาไทย และจากการที่ได้ทำการเรียนการสอนการย่อความมานั้น ได้พบว่านักเรียนเป็นส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ในเรื่องทักษะการย่อความ คือ ยังจับประเด็นในการย่อความไม่ได้ ยังสรุปใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ใช้สำนวนภาษาของตนเองมาเขียนย่อความไม่ได้ เขียนรูปแบบการย่อความไม่ถูกต้อง การใช้ภาษายังไม่ชัดเจน ยังมีการคัดลอกข้อความเดิมมาเขียนต่อ ๆ กัน เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นปัญหาในการเรียนเรื่องการย่อความ เพราะการย่อความเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย จึงมีความเห็นว่าจำเป็นต้องมีการพัฒนาในด้านทักษะการย่อความ จึงได้จัดให้มีการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการย่อความขึ้นมา เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ มีการพัฒนาในด้านทักษะการย่อความมากยิ่งขึ้น

2) วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการ

โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ได้จัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการย่อความขึ้นมาในครั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนภาษาไทย ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ในด้านการย่อความมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ ดังนี้

2.1) เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เรื่องทักษะการย่อความให้กับนักเรียน

2.2) เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ การจับใจความสำคัญของเรื่องในการย่อความให้กับนักเรียน

2.3) เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ การเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความให้กับนักเรียน

2.4) เพื่อสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการย่อความ

3) ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการย่อความ

3.1) ผู้เชี่ยวชาญในด้านภาษาไทย ซึ่งเป็นวิทยากร
จำนวน 1 คน

3.2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน

3.3) ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
จำนวน 1 คน

3.4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 15 คน

3.5) ผู้สังเกตการณ์ จำนวน 1 คน

4) วันเวลา สถานที่ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมในครั้งนี้ได้ทำการอบรมในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ตั้งแต่เวลา 09.00 - 15.30 น. ณ หอประชุมโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี เป็นเวลา 1 วัน

5) กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ในครั้งนี้มีการกำหนดตารางฝึกอบรมและแผนการอบรม (ภาคผนวก ค) ซึ่งมีกิจกรรมหลัก ดังนี้

5.1) การอบรมให้ความรู้เรื่องการย่อความในเบื้องต้น ได้แก่ ความหมายของการย่อความ ความสำคัญของการย่อความ จุดประสงค์ของการย่อความ ชนิดของย่อความประเภทต่าง ๆ หลักการในการย่อความ วิธีการย่อความที่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องทักษะการย่อความในเบื้องต้น

5.2) การอบรมให้ความรู้ในการจับใจความสำคัญของเรื่องในการย่อความ ได้แก่ ความหมายของใจความสำคัญ การจับใจความสำคัญ หลักการในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง การจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า การตั้งคำถามเพื่อที่จะจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ การนำใจความสำคัญมาเขียนเป็นย่อความ การใช้ภาษาหรือสำนวนของตนเองในการเขียนย่อความ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจับใจความสำคัญของเรื่องในการย่อความ

5.3) การอบรมให้ความรู้ในการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ ได้แก่ ความหมายของแบบแผนการย่อความ รูปแบบของการย่อความ การ

ขึ้นต้นย่อความตามชนิดของย่อความแต่ละประเภท การบอกที่มาของเรื่องที่นำมาย่อ การตั้งชื่อเรื่อง การใช้สรรพนามในการย่อความ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจ ในการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ

6) การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

การดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ มีการประเมินผลโครงการ ดังนี้

6.1) ด้านความรู้ในเรื่องการย่อความ ประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบความรู้ที่เป็นกรอบในการวิจัย จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการจับใจความสำคัญของเรื่อง จำนวน 10 ข้อ และด้านการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยมี 4 ตัวเลือก (ภาคผนวก ง) ใช้เป็นแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าตอบถูกต้อง ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

6.2) ด้านทักษะการย่อความ ประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบการย่อความแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ (ภาคผนวก ง) ใช้ทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยตั้งเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 20 คะแนน แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการจับใจความสำคัญของเรื่อง 10 คะแนน และด้านการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ 10 คะแนน การให้คะแนนนั้นพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของจำนวนทั้งหมดตามขอบเขตของคะแนนคิดเป็นค่าร้อยละ

6.3) ด้านเจตคติ ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ หลังจากการพัฒนา จากนั้นนำคะแนนที่ได้ของแต่ละข้อมารวบรวมและเทียบให้เป็นร้อยละ และปรับใช้เป็นสเกลวัดผล 5 ระดับ โดยเก็บรวบรวมได้จากแบบประเมินเจตคติ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่หาค่าเฉลี่ย (μ) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีหลักเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ตอบ มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ตอบ มาก	ให้ 4 คะแนน
ตอบ ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ตอบ น้อย	ให้ 2 คะแนน
ตอบ น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของจำนวนทั้งหมดตามขอบเขตของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 23 - 24)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีเจตคติระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีเจตคติระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีเจตคติระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีเจตคติระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีเจตคติระดับน้อยที่สุด

7) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการย่อความ
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ มีดัชนีชี้วัดความสำเร็จใน
โครงการฝึกอบรม ดังนี้

7.1) นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70
ขึ้นไป สามารถทำแบบทดสอบความรู้แบบปรนัยที่เป็นกรอบในการวิจัยในแต่ละข้อได้ถูกต้อง
โดยได้ระดับความรู้อยู่ในระดับดีขึ้นไป หลังจากจบการฝึกอบรม

7.2) นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70
ขึ้นไป สามารถทำแบบทดสอบทักษะการย่อความแบบอัตนัย โดยได้ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ใน
ระดับดี หลังจากจบการฝึกอบรม

7.3) นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ มีเจตคติที่ดี
ต่อการพัฒนาทักษะการย่อความอยู่ในระดับมาก

3.2.2 การจัดโครงการประกวดการย่อความ (ภาคผนวก ค) ซึ่งมี
รายละเอียด ดังนี้

1) หลักการและเหตุผล

การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น ภาษาไทยเป็นวิชา
ที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นวิชาหลักของการศึกษาเล่าเรียน ในด้านการย่อความก็เป็นหน่วย
ความรู้หนึ่งในวิชาภาษาไทย ที่มีความสำคัญมากในการศึกษาเล่าเรียน การย่อความเป็นการ
ฝึกการอ่านหรือการฟังเพื่อเก็บใจความสำคัญ จึงเกิดประโยชน์ในแง่ของการประหยัดเวลาและ
แรงงานสมองที่จะต้องจดจำ การฝึกเขียนบทย่อความบ่อยๆ จะช่วยให้นักเรียนเก็บความได้เก่ง
ขึ้น ต่อจากการเก็บใจความ ก็จะถึงการรวบรวมและเรียบเรียงใจความขึ้นใหม่ ผู้ย่อจะได้ฝึกหัด
การเขียนประโยคให้กระชับรัดกุม และได้ใจความชัดเจน โดยให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์
ไวยากรณ์

โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัด
สระบุรี ในปัจจุบันนั้น การเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้พบว่า
การเขียนภาษาไทยในด้านการย่อความของนักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ เพราะจากการตรวจใบ
งาน ตรวจสอบแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทยของนักเรียน รวมถึงการสอบถามจากครูที่สอนวิชา
ภาษาไทยในโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ พบว่านักเรียนเขียนย่อความยังไม่ถูกต้อง รูปแบบการ
เขียนย่อความ ยังไม่ตรงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และขั้นตอนใน
เขียนย่อความยังไม่ตรงตามที่วางไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว โดยสังเกตจาก

การเขียนไม่ถูกต้อง เขียนไม่ถูกรูปแบบ ไม่มีหลักในการเขียน ชั้นตอนการเขียนไม่ถูกต้อง รูปแบบการเขียนย่อความยังไม่ชัดเจน เช่น การจับประเด็นสำคัญๆไม่ได้ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังไม่ได้ เขียนย่อความไม่ถูกต้องตามแบบแผนของการย่อความ เขียนสรุปเนื้อเรื่องไม่ได้ เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากปัจจัยหลายด้าน เช่น เกิดจากครูบางส่วนยังขาดประสบการณ์ ครูที่สอนภาษาไทยไม่ได้จับเอกลักษณะภาษาไทยโดยตรง สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ และอาจรวมไปถึงตัวนักเรียนเองที่ไม่มีความสนใจที่จะเรียนเกี่ยวกับการย่อความ เพราะคิดว่าการย่อความยากเกินไป การเรียนย่อความน่าเบื่อ ไม่มีสิ่งจูงใจให้เกิดความต้องการที่จะเรียนเรื่องการย่อความ เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าว จึงมีความประสงค์ที่จะจัดให้มีโครงการการประกวดย่อความขึ้นมา เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการย่อความ เป็นโครงการต่อเนื่องหลังจากที่ได้รับการอบรมมาอย่างต่อเนื่องในเรื่องการย่อความ ทั้งการใช้สื่อช่วยสอนต่าง ๆ การจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการย่อความ จนมาถึงการจัดกิจกรรมประกวดย่อความนี้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการพัฒนาในด้านทักษะการย่อความมากยิ่งขึ้นและต่อเนื่อง

2) วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการ

2.1) เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ในทักษะการย่อความมากยิ่งขึ้น

2.2) เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการย่อความอย่างต่อเนื่อง

2.3) เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เรื่องทักษะการย่อความของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

3) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม การประกวดย่อความ

3.1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน

3.2) ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์

จำนวน 1 คน

3.3) กรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน

3.4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 15 คน

4) วันเวลา และสถานที่จัดการประกวดย่อความ

การประกวดย่อความในครั้งนี้ ได้มีการกำหนดชี้แจง กฎ กติกาต่าง ๆ ในการประกวดย่อความ ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 และให้เริ่มส่งผลงานการย่อความ ตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 จนถึงวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2552 และมีพิธีประกาศผลการประกวดและมอบรางวัลโดยนายปฏิวัติ จันทร์ทิพย์ ซึ่งเป็น

ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ในวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ เวลา 12.30 น.

5) เกณฑ์การให้คะแนนในการประกวดย่อความ รวม 50 คะแนน มีรายละเอียด ดังนี้

5.1) จับใจความสำคัญได้ครบทุกประเด็นและกะทัดรัด 20 คะแนน

5.2) เขียนถูกรูปแบบของการย่อความ 10 คะแนน

5.3) ใช้สำนวนภาษาของตนเอง ไม่คัดลอกข้อความเดิมมาเขียน และไม่เป็นลักษณะการใช้คำพูด 10 คะแนน

5.4) ลายมือสวยอ่านง่าย 5 คะแนน

5.5) เขียนคำผิดน้อยที่สุด 5 คะแนน

6) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จโครงการประกวดย่อความ

โครงการประกวดย่อความเพื่อพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ มีดัชนีชี้วัดความสำเร็จในโครงการประกวดย่อความ ดังนี้

6.1) มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการประกวดย่อความ จำนวน ร้อยละ 80 ขึ้นไป

6.2) มีนักเรียนส่งผลงานเข้าประกวดย่อความ จำนวนร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ในครั้งนี้ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 15 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะการย่อความ ตามแนวทางและวิธีการ ที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการลงมือพัฒนาโดยปฏิบัติตามโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และโครงการประกวดการย่อความ โดยปรากฏผลการพัฒนา ดังนี้

1. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการย่อความ

1.1 ผลการพัฒนาด้านความรู้การย่อความ

การประเมินความรู้เรื่องทักษะการย่อความ โดยอาศัยแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบความรู้แบบปรนัยที่เป็นกรอบในการวิจัย คือ การจับใจความสำคัญของเรื่อง จำนวน 10 ข้อ และการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ จำนวน 10 ข้อ รวมเป็น 20 ข้อ ใช้ทดสอบความรู้ 2 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการฝึกอบรม ผลการประเมินด้านความรู้หลังการฝึกอบรมนั้นพบว่า จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป ตอบ

แบบทดสอบได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่านักเรียนเกิดการพัฒนาความรู้เรื่องทักษะการย่อความ หลังจากการฝึกอบรม ซึ่งเป็นไปตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จ รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ก่อนและหลังการฝึกอบรม

รายการปฏิบัติ	ก่อนอบรม	หลังอบรม	ผลการพัฒนา เพิ่มขึ้น (ระดับ)
	จำนวน ตอบถูก (ร้อยละ)	จำนวน ตอบถูก (ร้อยละ)	
- ด้านการจับใจความสำคัญของเรื่อง			
1. ความหมายของการจับใจความสำคัญของเรื่อง	40.0	80.0	ดีมาก
2. สิ่งที่ต้องทำในการจับใจความสำคัญของเรื่อง	80.0	86.7	ดีมาก
3. จำนวนประเด็นของใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า	6.7	86.7	ดีมาก
4. การอ่านเพื่อที่จะจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้	73.3	80.0	ดีมาก
5. การใช้ทักษะในการอ่านเพื่อที่จะจับใจความสำคัญของเรื่อง	13.3	80.0	ดีมาก
6. สิ่งที่ต้องตอบให้ได้ในการจับใจความสำคัญของเรื่อง	86.7	86.7	ดีมาก
7. การนำใจความสำคัญของเรื่องมาเขียนเป็นย่อความ	46.7	80.0	ดีมาก
8. วิธีการของการจับใจความสำคัญในการย่อความ	46.7	80.0	ดีมาก
9. การใช้ภาษาหรือสำนวนในการจับใจความสำคัญของการย่อความ	46.7	80.0	ดีมาก
10. การตัดส่วนขยายหรือรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ในการจับใจความสำคัญ	6.7	80.0	ดีมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ก่อนอบรม	หลังอบรม	ผลการพัฒนา เพิ่มขึ้น (ระดับ)
	จำนวน ตอบถูก (ร้อยละ)	จำนวน ตอบถูก (ร้อยละ)	
- ด้านการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ			
11. ความหมายของแบบแผนของการย่อความ	33.3	80.0	ดีมาก
12. จำนวนของย่อหน้าในการเขียนย่อความ	53.3	86.7	ดีมาก
13. การขึ้นต้นของการย่อความ	26.7	80.0	ดีมาก
14. การบอกที่มาของเรื่องที่น่ามาย่อ	13.3	100.00	ดีมาก
15. การบอกที่มาของการย่อนิทาน	46.7	80.0	ดีมาก
16. การตั้งชื่อเรื่องของการย่อความ	66.7	86.7	ดีมาก
17. หลักการในการกล่าวถึงบุคคลในการย่อความ	33.3	80.0	ดีมาก
18. การใช้คำราชาศัพท์ในการย่อความ	53.3	80.0	ดีมาก
19. การย่อความที่เป็นร้อยกรอง	13.3	80.0	ดีมาก
20. หลักเกณฑ์ของการย่อความ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน	53.3	80.0	ดีมาก

1.2 ผลการพัฒนาด้านทักษะการย่อความ

การประเมินด้านทักษะการย่อความ โดยอาศัยแบบทดสอบทักษะการย่อความ แบบอัตนัย ซึ่งได้นำสื่อประเภทข่าวเรื่อง ฟาร์มผ้านั้นฟาร์มหมูคายเกลือ (ภาคผนวก ง) โดยแจกสื่อประเภทข่าวนี้ให้นักเรียนอ่านก่อน แล้วให้นักเรียนย่อให้ถูกต้องตามรูปแบบของการย่อความประเภทข่าว เป็นการทดสอบหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการสำเร็จแล้ว โดยตั้งเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 20 คะแนน คะแนนแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการจับใจความสำคัญของเรื่อง 10 คะแนน และด้านการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ 10 คะแนน การให้คะแนนนั้นพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของจำนวนทั้งหมดตามขอบเขตของคะแนน

คิดเป็นร้อยละ ผลประเมินด้านทักษะการย่อความแบบอัดนัยพบว่า นักเรียนร้อยละ 86.7 มีผลคะแนนอยู่ในระดับดีมากและระดับดี มีเพียงนักเรียนร้อยละ 13.3 ที่มีผลคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่านักเรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะการย่อความ หลังจากการฝึกอบรม ซึ่งเป็นไปตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จ รายละเอียดดังปรากฏ ในตาราง 8

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบอัดนัย หลังจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์

นักเรียนลำดับที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละของคะแนนที่ได้	ระดับทักษะ
1	20	16	80	ดีมาก
2	20	15	75	ดี
3	20	13	65	ปานกลาง
4	20	17	85	ดีมาก
5	20	16	80	ดีมาก
6	20	19	95	ดีมาก
7	20	17	85	ดีมาก
8	20	16	80	ดีมาก
9	20	14	70	ดี
10	20	18	90	ดีมาก
11	20	17	85	ดีมาก
12	20	12	60	ปานกลาง
13	20	15	75	ดี
14	20	15	75	ดี
15	20	16	80	ดีมาก

1.3 ผลการวัดเจตคติที่มีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ (ภาคผนวก ง)

หลังจากที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการย่อความ โดยการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ ซึ่งมีค่าเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ซึ่งเห็นได้จากข้อมูลเจตคติที่มีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ หลังจากการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังปรากฏในตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 ร้อยละเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ หลังจากการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายการ	ค่าร้อยละของเจตคติ					ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าระดับเจตคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1. การย่อความทำให้การอ่านการฟังได้ผลดียิ่งขึ้น	80.0	20.0	0	0	0	4.80	มากที่สุด
2. การย่อความช่วยให้เข้าใจและจดจำข้อความสำคัญที่ได้อ่านหรือฟังได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น	86.6	13.4	0	0	0	4.86	มากที่สุด
3. การพัฒนาทักษะการย่อความ เป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและสามารถนำไปใช้ในการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป	100	0	0	0	0	5.00	มากที่สุด
4. การพัฒนาทักษะการย่อความ ทำให้จับประเด็นในการอ่านและฟังได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร	86.6	13.4	0	0	0	4.86	มากที่สุด
5. การพัฒนาทักษะการย่อความ ทำให้รู้จักการใช้สำนวนของตนเองในการเขียนต่างๆ	86.6	6.7	6.7	0	0	4.80	มากที่สุด
6. การพัฒนาทักษะการย่อความ บ่อยๆ จะทำให้เกิดการพัฒนาการในด้านความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการในการลำดับเหตุการณ์ คิดเป็นระบบ	93.3	6.7	0	0	0	4.93	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	คำร้อยละของเจตคติ					ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าระดับเจตคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
7. การพัฒนาทักษะการย่อความ ทำให้ทราบว่าเรื่องที่นำมาย่อมีแหล่งที่มาจากไหน เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าในภายหลัง	80.0	20.0	0	0	0	4.80	มากที่สุด
8. การพัฒนาทักษะการย่อความ ทำให้ทราบว่า การย่อความแต่ละชนิดมีรูปแบบในการย่อแตกต่างกันออกไป	93.3	6.7	0	0	0	4.93	มากที่สุด
9. การพัฒนาทักษะการย่อความ ช่วยในการจดบันทึก เมื่อได้ฟังหรือศึกษาวิชาใดก็ตาม ทำให้รู้จักจดข้อความที่สำคัญลงสมุดบันทึกได้ทันเวลาและได้เรื่องราวครบบริบูรณ์	100	0	0	0	0	5.00	มากที่สุด
10. การพัฒนาทักษะการย่อความ ทำให้เกิดความกระตือรือร้น และมุ่งฝึกฝนเพื่อเขียนย่อความให้ได้ดียิ่งขึ้น	86.6	13.4	0	0	0	4.86	มากที่สุด

2. โครงการประกวดการย่อความ

ในการจัดประกวดการย่อความ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องโครงการหนึ่งในการพัฒนาทักษะการย่อความ ซึ่งกำหนดกฎ กติกาในการส่งผลงานเข้าประกวด โดยสื่อที่ใช้ในการประกวดคือนิทาน โดยที่ไม่ได้ตั้งชื่อเรื่องมาให้ เพื่อให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่องเอง ตามรูปแบบของการย่อความ (ภาคผนวก ค) โดยกำหนดกฎเกณฑ์การย่อให้ถูกต้องตามรูปแบบของการย่อความประเภทนิทาน และได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการประกวด ซึ่งการจัดโครงการ

นี้เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความกระตือรือร้น และมีความสนใจในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับทักษะการย่อความอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลจากการจัดโครงการสรุปได้ ดังนี้

2.1 ในการจัดโครงการประกวดย่อความ มีนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการทั้งหมด 15 คน ซึ่งเป็นประชากรในการวิจัยทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากรในการวิจัยที่เข้าร่วมในการจัดโครงการประกวดการย่อความ ซึ่งประสบความสำเร็จในการจัดทำโครงการตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

2.2 ในการจัดโครงการประกวดการย่อความ มีนักเรียนส่งผลงานเข้าประกวดจำนวน 12 คน ซึ่งเป็นประชากรในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมในการจัดโครงการประกวดการย่อความ ซึ่งประสบความสำเร็จในการจัดทำโครงการตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จของผู้ส่งผลงานเข้าประกวด

สรุปโดยภาพรวมการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี โดยการจัดโครงการจำนวน 2 โครงการ คือ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการย่อความและโครงการประกวดการย่อความ พอสรุปได้ตามตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 ภาพรวมการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

แนวทางการพัฒนา	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการพัฒนา
1. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องทักษะการย่อความ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านภาษาไทย มาให้การอบรมเพื่อ ให้ความรู้ และฝึกการย่อความ โดยมีแบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม และหลังการอบรม	1. นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการร้อยละ 70 ขึ้นไป สามารถทำแบบทดสอบความรู้แบบปรนัยที่เป็นกรอบในการวิจัยในแต่ละข้อได้ถูกต้อง โดยได้ระดับความรู้ในระดับดีขึ้นไป หลังจากจบการฝึกอบรม 2. นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70 ขึ้นไป สามารถทำแบบทดสอบทักษะ การย่อความแบบอัตนัย โดยได้ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ในระดับดี หลังจากจบการฝึกอบรม	1. จำนวนนักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ตอบแบบทดสอบแบบปรนัยได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก 2. นักเรียนร้อยละ 86.7 มีผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบทักษะการย่อความแบบอัตนัยได้ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ในระดับดีมากและระดับดี

ตาราง 10 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการพัฒนา
	3. นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความอยู่ในระดับมาก	3. นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ ซึ่งมีค่าเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ
2. จัดโครงการประกวดย่อความ โดยจัดกิจกรรมรักการอ่านแล้วนำเรื่องที่อ่านมาฝึกการย่อความ แล้วนำไปแข่งขันผลงานในรูปแบบของการประกวดย่อความ โดยมีรางวัลให้กับผู้ชนะ เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน	1. มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการประกวดย่อความ จำนวน ร้อยละ 80 ขึ้นไป 2. มีนักเรียนส่งผลงานเข้าประกวดย่อความ จำนวน ร้อยละ 80 ขึ้นไป	1. ในการจัดโครงการประกวดย่อความ มีนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการทั้งหมด 15 คน ซึ่งเป็นประชากรในการวิจัยทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากรในการวิจัยที่เข้าร่วมในการจัดโครงการประกวดการย่อความ 2. ในการจัดโครงการประกวดการย่อความ มีนักเรียนส่งผลงานเข้าประกวด จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นประชากรในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมในการจัดโครงการประกวดการย่อความ